

ПОРУКЕ ОСМОГ МЕЂУНАРОДНОГ ФОРУМА О НАЈВЕЋОЈ РЕЦИ ЕВРОПЕ

На Дунаву све мање бродова

Стручњаци земаља Подунавља на скупу разменили искуства о проблемима и потенцијалима привреде и културне сарадње у региону. – Алармантна дијагноза квалитета воде. – Заједнички проблеми источних земаља у процесу тржишне трансформације

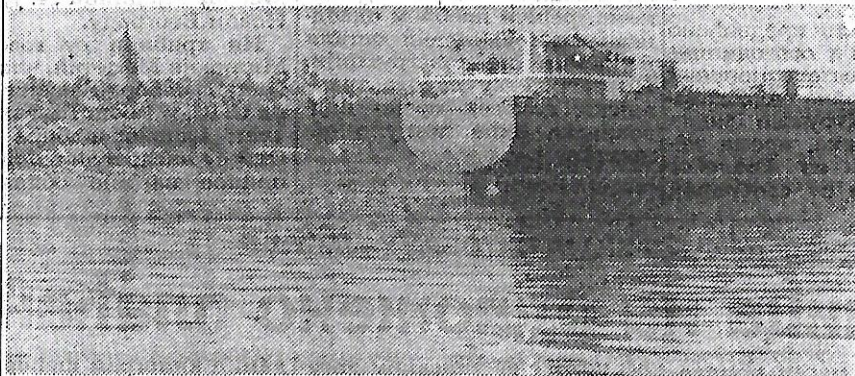
Дунав је заједничка река девет земаља која спаја западну са источном Европом. Његови потенцијали су огромни, али могу се максимално искористити само ако се река схвати као међународно благо, а не као национално добро локалног значаја. Његове природне лепоте, економски интерес, али и алармантна загађеност зато су заједничка одговорност земаља региона, потврдило је близу 50 најразличитијих стручњака из Југославије и осталих земаља Подунавља, на пречјуче завршеном Међународном форуму „Дунав – река сарадње“.

Један од начина да се колективна одговорност подели и припреме заједничке акције управо је одржавање оваквих скупова, искључиво научног, а не политичког карактера. Осма по реду конференција „Дунав – река сарадње“ и овога пута окупила је научнике, економисте и професоре који су током три дана сусрета разменили искуства о проблемима и потенцијалима региона.

Економски значај

Размена мишљења на тему речних саобраћаја, туристичких могућности Дунава и његовог еколошког аспекта истовремено је омогућила и успостављање нових контаката између разних научних организација Подунавља. Атмосфера међусобног разумевања и толеранције, поткрепљена научним анализама, тако је још једном потврдила да је овај међународни форум, као неформално тело, један од најфикаснијих видова привредне и кул-

турне сарадње у региону, заједнички је утисак учесника који је забележен у декларацији конференције.

Дунав: Потенцијал реке је огроман али није искористићен

Тема која је изазвала најживље дискусије присутних стручњака била је генерална неискоришћеност потенцијала Дунава, поготово у саобраћајном и туристичком погледу. Како је констатовано, речни саобраћај на Дунаву

Да би се искористиле пловне могућности реке неопходна је, пре свега, већа саобраћајна сарадња међународног карактера, чуло се на скупу. Прави ефекат оживљавања саобраћаја добиће се и заједничким акцијама градова на обалама Дунава који би, како је предложено, требало да посвете пажњу урбанизацији приобаља, изградњи и обнови лука и магацинских простора. Један од начина да се уз све то побољша привредна сарадња у региону јесте и хитно отварање низа бесцаринских зона.

Тренутни развој саобраћаја и трговине дуж Дунава могао би ојачати да се унапреди ако се још више искористе могућности канала

Рајна – Мајна – Дунав, који, не само што је од интереса за народе Подунавља, већ може да послужи као основа економске интеграције свих европских земаља од Северног до Црног мора. Представљање немачког искуства у изградњи овог канала изазвало је доста пажње домаћих стручњака који заговарају пројекат канала Дунав – Морава – Вардар, чиме би се остварио директан водени пут од Немачке до Грчке.

Како спасити екосистем

Не умањујући економску важност Дунава, стручњаци су на овој конференцији истакли и забрањивајућу „дијагнозу“ његових природних вредности. Како се чуло, квалитет воде, не само Дунава, већ

и свих његових притока, поготово у Југославији и осталим земљама доњег тока, до те мере је опао, да је на нивоу читавог региона неопходно саставити глобалан програм заштите. За спас екосистема реке, али и здравља људи, предложено је да се у свакој земљи понаособ ангажују групе стручњака за израду детаљних пројеката обнове чија би заједничка борба била инсистирање да се будуће индустријске инвестиције базирају на искључиво еколошки прихватљивој технологији.

Расправа на тему опште регионалне сарадње показала је да је Дунав, поред великог привредног значаја, и река која спаја источне земље захваћене сличним проблемима друштвено-економске трансформације. Стручњаци из Мађарске, Румуније, Русије и Југославије констатовали су да је за улазак у модерну Европу врло битна регионална координација искустава земаља Подунавља.

Како је закључено, један од најфикаснијих облика транзиције може да буде само комбиновање радикалних унутрашњих економских и социјалних реформи, са неопходном финансијском помоћи и инвестицијама развијених земаља Европе. У том смислу, учесници овогodiшњег форума „Дунав – река сарадње“ заједнички су предложили да се ускоро изради такозвани „Нови програм европског опоравка“ који би на научној основи олакшао источним земљама прелазак на тржишну економију.

Г. Матић